

На основу члана 36. став 3. Закона о основном образовању и васпитању ("Службени гласник РС", број 55/13),

Министар просвете, науке и технолошког развоја доноси

ПРАВИЛНИК О БЛИЖИМ УСЛОВИМА ОРГАНИЗОВАЊА ЦЕЛОДНЕВНЕ НАСТАВЕ И ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА

Службени гласник РС, бр. 77/2014 од 24.07.2014. године

Предмет Правилника

Члан 1.

Овим правилником утврђују се ближи услови за организовање целодневне наставе и продуженог боравка и то: организација образовно-васпитног рада, време остваривања, начин остваривања, место остваривања и услови и поступак за формирање група и одељења продуженог боравка и целодневне наставе.

Основна школа (у даљем тексту: школа), уз сагласност министарства надлежног за послове образовања, организује продужени боравак и целодневну наставу као посебне облике образовно-васпитног рада, ради остваривања одређених социјално-педагошких циљева и задатака.

Члан 2.

Продужени боравак је посебан облик образовно-васпитног рада са ученицима који се реализује у школи после или пре часова редовне наставе и у оквиру кога ученици имају самосталан рад и низ различитих облика слободних активности и један оброк.

Целодневна настава је посебан облик образовно-васпитног рада у коме се смењују часови редовне наставе и различити облици слободних активности и у оквиру кога ученици имају један оброк и час самосталног рада.

У зависности од потреба и услова школа се опредељује за групе продуженог боравка или одељења целодневне наставе, а може да има и оба облика организовања.

Члан 3.

Продужени боравак и целодневна настава може да се организује у првом циклусу основног образовања и васпитања. Обухват ученика у продуженом боравку и целодневној настави усклађује се са исказаним потребама родитеља, односно старатеља и могућностима школе.

Продужени боравак и целодневна настава у школи за ученике са сметњама у развоју може да се организује и у другом циклусу основног образовања и васпитања.

Члан 4.

Продужени боравак и целодневну наставу реализују наставници који испуњавају прописане услове у погледу степена и врсте образовања наставника и стручних сарадника у основној школи.

Приликом остваривања продуженог боравка и целодневне наставе наставник нарочито води рачуна, и то: о васпитању и образовању ученика, предузимању превентивних мера ради очувања здравља ученика, помагању у учењу и раду, подстицању ученика на самостални рад и стицање радних навика, развоју социјалних и комуникацијских вештина, аналитичко-истраживачком раду за потребе вредновања квалитета рада, сарадњи са родитељима, сарадњи са локалном заједницом, сарадњи са установама културе, као и са свим другим релевантним установама које се индиректно или директно укључују у рад школе.

Услови за формирање група продуженог боравка и одељења целодневне наставе

Члан 5.

За добијање сагласности за формирање група продуженог боравка и одељења целодневне наставе потребно је да школа испуњава кадровске, просторне и материјално-техничке услове, у складу са правилником који регулише нормативе простора, опреме и наставних средстава у школи.

Групе продуженог боравка могу да буду хомогене (формиране од ученика једног одељења, као и од ученика из одељења истог разреда) и хетерогене (формиране од ученика различитих разреда).

Одељења целодневне наставе организују се за ученике једног одељења.

Број ученика у одељењу целодневне наставе и групи продуженог боравка одређује се у складу са законом.

Члан 6.

Ради добијања сагласности за отварање одељења целодневне наставе и групе продуженог боравка, школа подноси захтев министарству надлежном за послове образовања (у даљем тексту: Министарство), преко надлежне школске управе.

Уз захтев из става 1. школа прилаже следећу документацију, и то: иницијативу савета родитеља, сагласност наставничког већа, одлуку школског одбора и елаборат о образовно-васпитном раду целодневне наставе, односно продуженог боравка.

Организација рада у продуженом боравку и целодневној настави

Члан 7.

Сви облици и видови образовно-васпитног рада са ученицима у продуженом боравку и целодневној настави остварују се у складу са наставним планом и програмом, школским програмом, развојним планом школе и годишњим планом рада школе.

Образовно-васпитни рад у продуженом боравку се организује у школи пре или после часова редовне наставе, у оквиру кога ученици имају један оброк, самосталан рад и низ различитих облика слободних активности.

Образовно-васпитни рад у целодневној настави се остварује кроз: редовну наставу, самостални рад ученика и активности у слободном времену.

Редовна настава се реализује из предмета прописаних наставним планом и програмом.
Самосталан рад ученика се остварује са најмање једним школским часом дневно.
Активности у слободном времену се остварују са најмање три школска часа дневно.

Члан 8.

Реализацију, односно структуру смене наставних активности, самосталног рада и слободних активности у оквиру продуженог боравка и целодневне наставе школа ближе уређује у школском програму и развојном плану школе.

Структура активности у целодневној настави садржи: организовани прихват деце, редовну наставу, самостални рад ученика, више различитих активности у слободном времену и период дежурства.

С обзиром на време које деца проведу у школи планирањем дневног распореда треба да се води рачуна о оптерећењу ученика и смени обавезних и слободних активности, периода рада и периода организованог одмора за ученике.

У току школске године сваки разред, једном у току тромесечја у оквиру отвореног дана за заинтересоване учеснике образовно-васпитног рада у школи и родитеље приказује резултате рада настале у оквиру слободних активности путем тематског уређења школског простора, јавних часова, приредби и слично.

Члан 9.

Ради унапређивања физичког, интелектуалног и емоционалног развоја ученика и заштите њиховог здравља школа треба да омогући:

- педагошки и психолошки ритмички распоред часова којим се уважава сложеност садржаја програма и потреба за смењивањем мировања и кретања;
- истовремено организовање слободних активности са групама ученика;
- обезбеђивање корелације у свим областима рада;
- свакодневно организовање паузе у трајању по два-три минута, и то на свим часовима када се осети замор ученика уз музику и спортске активности;
- подстицање ученика на самоорганизовање, самопослуживање и самопроверавање;
- ангажовање родитеља и осталих ученика и других сарадника у остваривању одређених програмских и других одабраних задатака у животу и раду школе;
- стално настојање да више од половине времена проведеног у школи буде испуњено активностима и начинима рада који обезбеђују кретање и комуникацију.

Члан 10.

Код организације продуженог боравка и целодневне наставе школа омогућава:

- правилну и ефикасну поделу послова на оба наставника који раде у одељењу целодневне наставе, што подразумева подједнак број часова у свим видовима рада са ученицима;
- правилну и ефикасну смену часова редовне наставе и различитих облика слободних активности.

Наставници који раде у групама продуженог боравка и у одељењима целодневне наставе организују се на нивоу школе и шире, ради стручно-педагошког усавршавања и размене искустава и учествују у раду седница одељењских већа, наставничког већа, стручних већа и тимова школе.

Самостални рад ученика

Члан 11.

У оквиру самосталног рада ученика у продуженом боравку и целодневној настави, ученици организовано и плански, уз стручно-педагошку помоћ и сарадњу са наставником утврђују, продубљују, примењују и усвајају нова знања, умења и навике.

У продуженом боравку се у оквиру активности самосталног рада реализују активности које би иначе ученик радио у виду домаћих задатака.

На часовима самосталног рада, ученику се могу задавати следеће активности: читање обавезне школске и домаће лектире, читање листова и часописа за децу, коришћење правописа, лексикона, енциклопедија, као и савремених, електронских и мултимедијалних наставних средстава као извора информација, извођење и израда различитих практичних радова, рад на пројектима и друго.

У целодневној настави и продуженом боравку самостални рад ученика реализује се у складу са наставним планом и програмом.

Код самосталног рада ученика, превасходни задатак наставника је да их уводи у различите методе и технике учења које одговарају индивидуалним карактеристикама и потенцијалима сваког појединог ученика.

Задаци урађени на часовима самосталног рада се анализирају, исправљају и вреднују, али се не оцењују.

Активности у слободно време

Члан 12.

Активности у слободном времену ученика имају првенствено рекреативно-забавни и стваралачки карактер и оне могу бити: едукативне, радне, културно-уметничке и спортске и организују се на принципу потпуне слободе избора, добровољности, самоорганизованости ученика у оквиру различитих група и колектива, како би омогућиле да у њима ученици стварају, откривају, представљају, увежбавају, одмеравају, изражавају речима, звуцима, покретима, бојама и другим разноврсним облицима и средствима.

У активностима из става 1. овог члана, ученици учествују без обзира на узраст, а у зависности од интересовања за садржаје који се организовано и плански нуде.

Активности из става 1. овог члана, планирају се и програмирају Годишњим планом рада школе, а у њиховој реализацији могу учествовати и сарадници који су директно или индиректно укључени у образовно-васпитни процес (ученици који не похађају целодневну наставу, односно продужени боравак, родитељи, студенти, будући наставници и васпитачи, представници организација које се баве децом и бригом о деци и други).

Активности у слободном времену организују се на начин да ученици на креативан и забаван начин проводе време и задовољавају своја интересовања, а истовремено и предахну и одморе се.

Активности у слободном времену могу да се организују у учионици (одељењу или разреду), а могу да се организују ван учионице, ако то школа може да обезбеди.

Могуће је организовати више активности истовремено, у групама, а ученици се укључују у те активности према афинитетима.

Активности у слободном времену се организују тако да омогућавају активно ангажовање ученика и кретање, а могу бити:

- спортске активности - могу се реализовати у простору физкултурне сале, свечане сале, школског дворишта и паркова у близини школе. Наставник може да организује спортска такмичења на нивоу од првог до четвртог разреда, кросеве као и такмичења у оквиру сарадње на нивоу општине и града;

- дружење у оквиру разреда - учитељи са ученицима истог разреда планирају активности сходно интересовању ученика и могу се реализовати у простору учионице, свечане сале, мале сале, школског дворишта и паркова у близини школе;

- креативне радионице - које се организују на нивоу школе, могу бити из различитих области: музика, ликовна уметност, сценски приказ и драма, рецитовање, ритмика, литерарне активности, екологија, неговање народне традиције, школска радио и телевизијска станица, школске новине и друго, у складу са личним интересовањем ученика, као и на основу посебних способности појединих ученика;

- друштвене активности - организују се у оквиру сваког одељења, већа и на нивоу од првог до четвртог разреда. Реализација друштвених активности се одвија у просторијама школе, културним установама (позоришта, музеји, биоскопи, библиотеке), и просторима на којима се одвијају културне манифестације током школске године. У оквиру друштвених активности које се организују у школи ученици могу да играју друштвене игре (домине, шах, слагалице, монопол, танграм и друге друштвене игре);

- културне активности - наставник планира посете различитим културним установама, историјским објектима и слично, у складу са могућностима које пружа локална заједница;

- гледање позоришних и филмских представа, односно телевизијских емисија;

- праћење изложби и учествовање у манифестацијама;

- учествовање у хуманитарним акцијама;

- учествовање у еколошким акцијама;

- припремање културно-уметничких програма;

- уређење учионице у складу са могућностима и жељама ученика;

- обележавање празника и тематских дана;

- израда тематских паноа;

- активности које ће омогућити интердисциплинарни приступ и обезбедити корелацију наставних садржаја, а у складу са узрастом ученика;

- друге активности у складу са интересовањима ученика.

Члан 13.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Број 110-00-00077/2014-02

У Београду, 14. јула 2014. године

Министар,
др Срђан Вербић, с.р.